

aangenomen had) een complete chaos te ontstaan. Weer was het Veltjens die ingreep. Wat was logischer dan dat men de centralisatie van de inkoop en van de afzet van 'zwarte' grondstoffen en halffabrikaten uitbreidde tot de eindfabrikaten? Anders gezegd: *alle* Duitse zwarte aankopen moesten gecentraliseerd worden. Zo kwam het in bezet West-Europa, maar nu ook in het *Militärgouvernement Serbien* (waar men overigens maar weinig zou inkopen), tot de actie die wij de 'Blau-Aktion II' zullen noemen.

Toen Goering het plan voor die actie goedgekeurd had, werd op 21 mei '42 in het *Reichswirtschaftsministerium* te Berlijn een grote conferentie belegd waar, behalve dat departement, ook het *Reichsministerium für Bewaffnung und Kriegsproduktion*, het *Reichsernährungsministerium*, de *Wehrmacht* en het *Rohstoffamt* van Himmler (de inkoopcentrale van diens wijdvertakt imperium) vertegenwoordigd waren. Veltjens zette er zijn plannen uiteen.¹ Een effectieve bestrijding van de zwarte markt was, betoogde hij, onmogelijk. Ongecoördineerde aankopen op de zwarte markt waren evenwel schadelijk voor de Duitse oorlogseconomie en voor Duitslands prestige – zij ondermijnden bovendien de discipline en werkten de corruptie in de hand; voor dat laatste moest men maar 'das Publikum bestimmter Vergnügungslokale in Paris' in ogenschouw nemen; daar waren Duitse officieren onder die zich kennelijk door zwarthandelaren geld lieten toestoppen. Men diende dus, zei Veltjens, op een ander systeem over te schakelen: dat 'der zentralen Erfassung und Nutzbarmachung der schwarzen Märkte . . . Letzten Endes', zo betoogde hij,

'kommt es darauf an, dass nicht wie bisher die Schwarzhändler des besiegten Auslandes die einzelnen deutschen Dienststellen gegeneinander ausspielen und daraus ihre Vorteile ziehen, sondern dass die deutschen Dienststellen unter einer zentralen Führung, die den gesamten schwarzen Markt kontrolliert, die ausländischen Schwarzhändler zum Nutzen des Reiches gegeneinander ausspielen.'

Bij die nieuwe aanpak wilde Veltjens de nodige experts inschakelen van de *Reichsstellen* of van door die *Reichsstellen* genoemde 'Vertrauensfirmen'; die experts moesten waarborgen dat de goederen die men zwart zou aankopen, van goede kwaliteit waren. De betalingen zouden geschieden door vier vennootschappen die staatseigendom waren – één daarvan was de *Rohstoffhandelsgesellschaft m.b.H.* (de 'Roges') die in Den Haag een kantoor had en die wij, evenals Veltjens, al eerder noemden in het verband van de *Weihnachtsaktion*. Strikte controle leek Veltjens wenselijk: in Parijs, Rijssel, Brussel, Den Haag en Belgrado moesten *Überwachungsstellen* opgericht worden, vooral

¹ Verslag: Neur. doc. RF-109.